ТЪЛКОВАНІЕ ВЪ ПАВЛОВО-ТО ПОСЛАНІЕ КО ЕФЕСЕЕМЪ,

кое-то сѧ чете въ двадесатѫ-тѫ и петѫ недѣлѭ.

„Братіе, молю вы азъ юзникъ ѡ Гдѣ, достойнѡ ходити званіа...“ (Зач. скд. гл. д. 1—7).

Безѹміе-то на идолопоклонници-ти си възобрази много богове, еретици-ти отъ гордость измыслихѫ много системы отъ вѣроисповѣданіе, а Схіематици-ти (Отцепленници-ти) съставихѫ много партіи отъ черквы. Сичкы-ты тіа осѹетава и оуничтожава четено-то днесь Павлово посланіе, кое-то проповѣда чи единъ е истинный Богъ, една православна-та вѣра, едно само е спасително-то крьщеніе. Отъ това заключавамы чи е нѹждно сичкы-ти вѣрни да сѧ трѹдимъ да вардимъ единеніе-то на дѹхъ-тъ. Нека дадемъ прочее вниманіе, за да разѹмѣемъ въ тълкованіе-то два-та оурока: догматы-ты на вѣрѫ-тѫ, и правило-то на основно-то нравственно поведеніе, кои-то съдьржава днешніа-тъ четенъ Апостолъ.

„Братіе, молѭ ви сѧ азъ Павелъ, кой-то сьмь тѹкъ въ Римъ вьрзанъ и запрѣнъ за любовь-тѫ Христовѫ, да правите дѣла достойны за званіе-то ви, за кое-то вы призова Хрістосъ чрѣзъ Апостолы-ты си, то е, като повѣрвахте въ Хріста, да станете сынове Божіи, като отбѣгвате распры-ты и несъгласіа-та, а имате любовь помеждѹ си всѧко смиреномѹдріе и кротость, и дълготьрпеніе. И като сѧ тьрпите единъ дрѹги съ любовь погрѣшкы-ты и сѧ стараете да имате съгласіе въ вѣрѫ-тѫ 1), кое-то сѧ постига, ако имате помеждѹ си миръ свьрзанъ. Всички-ти вѣрни сте едно тѣло и единъ дѹхъ, защо-то сѧ причаставате отъ сѫщіа-тъ хлѣбъ въ св. то причастіе който е тѣло Хрістово, и ми сѧ съединѧвамы съ него въ едно дѹховно тѣло 2) и всинца сѧ просвѣтавамы отъ сѫщіа-тъ Свѧтый Дѹхъ, както и Богъ, който призова васъ чрѣзъ Апостолско-то проповѣданіе, еднѫ надеждѫ положи въ сьрдца-та ви, надеждѫ-тѫ за вѣчно-то блаженство. Единъ е Господь на всичкы-ты, Іисѹсъ Хрістосъ 3); една е само истинска-та и спасителна вѣра, коіѫ-то Іисѹсъ Хрістосъ поѹчи, а оученици-ти мѹ проповѣдовахѫ, мѫченици-ти мѹ исповѣдахѫ, а свѧтіи-ти отци потвьрдихѫ; едно е крьщеніе-то, истинно-то, и съвьршенно-то, кое-то очиста грѣхове-ты и освѧтава дѹши-ты; Богъ е единъ общь Отецъ на сичкы-ты человѣци, кой-то има власть-тѫ и господствѹванье-то надъ всичкы-ты твореніа, и дѣйствѹва чрѣзъ всичкы-ты и промышлѧва за всичкы-ты и обитава междѹ васъ всичкы-ты 4). А на всѧкъ единъ отъ васъ даде сѧ благодать-та отъ Бога, кой-то мѣри величинѫ-тѫ на дарованіе-то, щото да не е съразмѣрно съ силѫ-тѫ, на кой-то го пріема 5). И тѫзи разлика на дарованіа-та въ тѣло-то на черковѫ-тѫ, не развалѧ единеніе-то ѝ 6), както и разны-ты силы въ тѣло-то ни подкрѣпѧть свьрзкы-ты на единеніе-то отъ тѣло-то ни.“

---

1) Іоан. 7 20—21 16 13. Дѣян. 4 32. 2) 1 Кор. 10 17 12 27. 3) Матѳ. 28 18. 4) Левіт. 26 12 2 Кор. 6 16. 5) 1 Кор. 12 29—30 Матѳ. 25 15. 6) Притч. 18 19.

XXXIII. Слово за съгласіе-то, чи е изворъ за спасеніе-то ни.

„Тща́щеса блюстѝ є̑диненіе Дх҃а въ союзѣ мира.“

Чи съгласіе-то междꙋ человѣци-ты е изворъ на всѧко благополꙋчіе и причина на вѣчно-то спасеніе, това е толкози ꙗвно и вѣрно, щото нѣма нꙋждѫ отъ никое доказателство. Та-зи добродѣтель е голѣма и нꙋждна намъ, нъ май мѫчно сѧ извьршва. А това происхожда, дѣ то сичкы-ти человѣци нѣматъ сѫщо-то мнѣніе възъ нѣща-та, както нѣматъ и сѫщы-ты карактеры на лице-то си сичкы-ти. Сѫщо-то нѣщо не оугождава на сичкы-ты; едно оугождава на едного, а дрꙋго на дрꙋгыго; азъ хвалѭ нѣщо, а дрꙋгы го оукорѧва. Ето отъ гдѣ произхожда несъгласіе-то помеждꙋ ни. Отъ дрꙋгѫ странѫ и мнѣніꙗ-та ни често сѧ промѣнѧватъ; днесь желаѭ едно, сꙋтрѣ дрꙋго. За то днесь Павелъ ни показва срѣдство-то, чрѣзъ кое-то можемъ да смы съгласни: „ако сѧ търпите единъ дрꙋгы, казва, съ любовь, и ако не си съглѣдвате погрѣшкы-ти помеждꙋ си“ 1).

И въистинѫ само това е срѣдство-то, кое-то може да опази и оукрѣпи помеждꙋ ни съгласіе-то. Никой человѣкъ въ свѣтъ-тъ не е безъ погрѣшкѫ 2). Заради това ако ты търпишь гнѣвъ-тъ ми, а азъ търпѭ лѣнивость-тѫ ти, тогива смы добри дрꙋгаре и пріꙗтеле и живѣемъ на едно, и ставамы съдрꙋжници и сѣдимъ на едно; нъ ако ты не търпишь моꙗ-тъ гнѣвъ, и азъ не търпѭ лѣнивость-тѫ ти, тогыва помеждꙋ ни никакво съгласіе и работа не става. Защо сѧ раздѣлихѫ и отдалечихѫ Авраамъ и Лотъ единъ отъ дрꙋгы? Защо-то не можихѫ да търпѧтъ караниꙗ-та на овчѧри-ты си. 3) Защо сѧ оплакваше Сарра на Авраама? защо-то не можаше да търпи гордость-тѫ на Агарь и чѧдо-то ѝ Ісмаилъ 4). Защо сѧ отдѣли Павелъ отъ Варнавѫ? Защо-то Варнава не съзыраше Марково-то непокореніе 5). Сѫщо-то виждамы да става и въ черковѫ-тѫ. Ако дꙋховни-ти пастыри търпꙗтъ погрѣшкы-ты на народъ-тъ, и го наставлѧватъ съ кротость 6), а народъ-тъ не гы ꙋосѫжда, и оукорава за погрѣшкы-ты имъ, тамо е едно тѣло и единъ дꙋхъ, тамъ е единеніе-то на черквѫ-тѫ; ако ли не сѧ търпꙗтъ взаимно единъ дрꙋгы, тамъ ставатъ голѣмы смꙋщеніꙗ и съблазънь 7). Сѫщо-то срѣщамы и въ градища-та, и въ села-та и въ общества-та и въ кѫщѧ-та; ако иматъ помеждꙋ си съгласіе и си търпꙗтъ единъ дрꙋгъ погрѣшкы-ты, тамъ има всѧкакво благополꙋчіе но ако не правѧтъ това търпеніе, колко злощастіꙗ ще срѣщнемъ тамо, колко не съгласіꙗ, колко караніꙗ-та, колко пагꙋби въ общы-ты работы, колко горчивины и разореніꙗ 8).

Нъ има едно чюдно нѣщо, въ което трѣба да пазимъ, братѧ, а то е, чи добродѣтель-та стои много близо до лошевинѫ-тѫ, и ако минемъ границѫ-тѫ на добродѣтель-тѫ, падамы въ лошевинѫ-тѫ, коꙗ-то е до неѭ. Н. п. ако много испытвашь и вардишь правдѫ-тѫ, падашь въ немилосьрдіе, ако много си милосьрденъ, падашь въ неправдѫ 9). Това сѧ слꙋчва и въ търпеніе-то, кое-то трѣба да си има граници-тѣ. Трѣба да търпимъ погрѣшки-ты на дрꙋгы-ты, нъ съ любовь дꙋховнѫ и Евангелскѫ, и ако видимъ чи търпенье-то ни ще повредѣ братъ-тъ ни, тогива трѣба да оупотрѣбимъ нꙋждны-ты срѣдства за да го поправимъ, а не да смы лѣнивы, или отъ любовь, или отъ страхъ, или отъ интересъ да примълчѧвамы, дорꙋ можемъ да го поправимъ, защо-то отъ това немараніе происхождатъ голѣмы грѣхове. Имамы страшніꙗ-тъ примѣръ на свѧщенникъ-тъ Илї, който или отъ любовь или небрѣженіе, защо-то не наказваше развращенны-ты си сынове Офнї и Фінеесъ, кои-то на силѫ гра-

1) Гал. 6 2. 2) Іовъ 14 4—5. 3) Быт. 13 9. 4) Быт. 16 5 21 10. 5) Дѣян. 15 41. 6) Лук. 13 8. 7) Мато. 7 3 23 24. 8) Мато. 12 25. 9) Псал. 100 1.

бахж отъ жертвы-ты най хѹбавы-ты части на мѣсо-то, за това Богъ погѹби и сынове-ты мѹ и него страшно 1)!

Отъ той-зи страшенъ примѣръ сѧ наѹчавамы, чи кога-то нѣкой има правдинж и власть да спрѣ грѣхове-ты 2), а той не сѧ трѹди съ всѧкакъвъ начинъ да поправи които грѣшѧть, той тогива, като Илї, и ако да има вѣрж, и ако да има добродѣтель, и ако да си испълнѧ точно званїе-то, нъ пакъ сѧ наказва отъ Бога заедно съ които грѣшѧтъ. Нека внимавамы прочее да не смы небрѣжливи и да не търпимъ тамъ, гдѣ-то можемъ да поправимъ. Нека търпимъ погрѣшкы-ты на дрѹгы-ты, нъ за да гы спасимъ, а гдѣ-то не е добро търпенїе-то, нека гы поправѧмы, за да не сѧ погѹбимъ и ный съ тѣхъ.

Тълкованїе въ Павлово-то посланїе ко Ефесеемъ,

кое-то сѧ чете въ двадесѧтж-тж и шестж недѣлѭ.

„Братїе, ꙗкѡ чада свѣта ходите: Плодъ бо Дѹховный есть...“ (Зач. скѳ. гл. є 8—20).

Дѹхъ свѧтый, който говори чрѣзъ пророци-ты, не само прѣдсказа за Iисѹса Хрїста, нъ прѣдизвѣсти и нравственны-ты евангелски законоположенїꙗ; за това пророческы-ты и Апостолскы-ты поученїꙗ сѧ свършенно съгласни. Това съгласїе виждамы днесь въ четеныꙗ-тъ Апостолъ и въ пророкъ-Давидовы-ты поучителны слова. Нъ Давидъ, защо-то съ пѣсны и пѣнїꙗ къмъ Бога съвѣтѹваше человѣци-ты, за то на кратко изрѣче основанїе-то на цѣлж-тж евангелскж нравственность.“ Отбѣгвай отъ зло-то, казва, а стрѹвай добро-то“ 3). А Апостолъ Павелъ първо ни извѣсти именно що е зло и ни поржча да отбѣгвамы отъ него, а послѣ извѣсти именно главны-ты добродѣтели и ны поучава чюдесно какъ да гы стрѹвамы. Нека прочее дадемъ внимание, за да разѹмѣемъ, добрѣ тълкованїе-то.

„Братїе, ходѣте като чада освѣтлены отъ вѣрж-тж и благодать-тж на Свѧтаго Дѹха. Кой-то дава плодъ благостынїж и къмъ прїꙗтели и къмъ непрїꙗтели, правдж къмъ себе си и къмъ ближныꙗ-тъ и истинж въ всѧко слово и дѣло 4). Като испытвате, кое дѣло е оугодно Богѹ, и кое не е 5). И не оучаствѹвайте съ грѣшни-ты, нито имъ помагайте дѣломъ или словомъ въ безплодны-ты дѣла на темнинж-тж 6), нъ сѧ трѹдѣте да гы изобличавате и забранѧте отъ грѣхъ-тъ, защо-то толкози сѧ погѹбителны тѣхны-ты скрыты и тайны дѣла, щото и имена-та имъ сж мръсны ако гы каже человѣкъ. А кога-то грѣхъ-тъ стане ꙗвенъ и сѧ изобличи, тогива грѣшникъ-тъ чрѣзъ покаꙗнїе-то сѧ освѣтлѧва и стрѹва добродѣтель-тж 7). За това казва пророкъ Исаїꙗ 8), ты грѣшниче, който спишь 9) и не сѧ движешь къмъ добры-ты дѣла, и ти е мъртва дѹша-та отъ грѣхъ-тъ, събѹди сѧ и стани и тогива ще сѧ освѣтишь чрѣзъ свѣтлинж-тж на Хрїстовж-тж благодать. Глѣдайте прочее да ходити точно 10), не като не мѹдри, нъ като прѣмѹдри, като оупотрѣблѧвате

1) а Царств. 2 24 — 29 — 34 4 18. 2) Римл. 15 1 — 2 1 Кор. 9 22 Римл. 13 4 Тїт. 2 15 4 Тїм. 20 3 Тїм. 4 2. Ефѳс. 5 15. 3) Псал. 33 14. 4) Гал. 5 22. 5) 2 Сол. 1 15 2 Тїм. 4 7. 6) 1 Тїм 5 22 Римл. 6 21—23. 7) 6 Тїмоѳ. 2 25 2 Царств. 12 12. 7) Исх. 2. 9) Ос. 11 10 Iер. 32 9 Зах. 12—13. 10) Кол. 4 5—6.